

# MŰVELŐDÉS A KÖZÉPKORBAN

Kurzuskód: BTTR1430DMA

Oktató: Györkös Attila (gyorkos.attila@arts.unideb.hu)

Árvai Tünde (arvai.tunde@arts.unideb.hu)

Időpont, helyszín: Szerda 16:00, 314. terem

**Kurzus teljesítésének feltételei:** Órai jelenlét és aktivitás, referátum tartása, zárthelyi dolgozat

**1. KURZUSMEGBESZÉLÉS, REFERÁTUMTÉMÁK KIOSZTÁSA – 2022. február 9.**

**2. A KORAKÖZÉPKOR MŰVELŐDÉSE: PATRISZTIKA, KOLOSTORI KULTÚRA –2022. február 16.**

Sághy Marianne: Egyház, szerzetesség, térítés a kora középkorban. In: Európa ezer éve: a középkor I. Szerk. Klaniczay Gábor. Bp., Osiris, 2004. 117–132.

Orosz István: A korai középkor kultúrája. In: Európa a korai középkorban (3–11. század). Szerk. Angi János et al. Debrecen, DUP, 1997. 405–425.

*Referátum: A patrisztika korának művelődése és a bencés rend  
(Szent Ágoston, Szent Jeromos, Szent Gergely, Sevillai Izidor, Nursiai Szent Benedek)*

**3. AZ ISZLÁM KULTÚRÁJA – 2022. február 23.**

Cahen, Claude: Az Iszlám. Bp., Gondolat, 1989.

Robinson, Francis: Az iszlám világ atlasza. Bp., Helikon, 1996.

Mátyás Botond: Az Árpád-kori magyarországi muszlimok eredete. Fons 21 (2014/3.) 315–329.

*Referátum: A középkori iszlám jellegzetességei és a muzulmán jelenlét a középkori Magyarországon*

**4. A KAROLING RENESZÁNSZ – 2022. március 2.**

Epperlein, Siegfried: Nagy Károly. Bp., Gondolat, 1982. 108–117, 128–149.

Papp Imre: Nagy Károly és kora. Debrecen, Csokonai, 1997. 115–122.

*Referátum: A Karoling reneszánsz művészete és műveltsége*

**5. A 12. SZÁZADI RENESZÁNSZ – 2022. március 9.**

Sz. Jónás Ilona: A XII. századi reneszánsz. In: Európa ezer éve: a középkor I. Szerk. Klaniczay Gábor. Bp., Osiris, 2004. 300–313.

Veszprémy László: Anonymus, az Excidium Troiae és a XII. századi reneszánsz. In: Acta Universitatis Szegediensis: Acta historica 142. (2017) 3–16.

*Referátum: A 12. századi reneszánsz jellegzetességei és magyar vonatkozásai*

**6. ERETNEKMOZGALMAK, ÚJ SZERZETESRENDEK – 2022. március 16.**

Klaniczay Gábor: A zárt ideológiai rendszer; A vallási mozgalmak és a rendszer. In: Uő.: A civilizáció peremén. Bp., Magvető, 1990. 115–163.

Ternovác Bálint: [A bogumil eretnokség a XI. századi Magyar Királyság déli területein](#). Fons XX. (2013) 4. 501–523.

Györkös Attila: Az albigenek elleni keresztes háború. In: Pósnán László, Veszprémy László, Isaszegi János (szerk.): Vallásháborúk és felekezeti konfliktusok Európában és a közeli térségeken az ókortól napjainkig. Bp., Zrínyi. 2020. 94–110.

*Referátum: Koldulórendi műveltség és eretnekmozgalmak a középkorban*

## 7. TÖRTÉNETÍRÁS A KÖZÉPKORI MAGYARORSZÁGON – 2022. március 23.

Kristó Gyula: Historiográfia I. Történetírás a középkori Magyarországon. Bp., 2002.

Kristó Gyula: Középkori históriák oklevelekben (1002–1410) Szeged, 2000.

Mályusz Elemér: Királyi kancellária és krónikairás a középkori Magyarországon. Irodalomtörténeti füzetek 79. Bp., 1973.

Csákó Judit: Kancellária és történetírás a 14. századi Magyarországon. Történelmi Szemle 59. (2017/1.) 77–101.

Süttő Szilárd: „Érdemdús” oklevelek. A részletező középkori narratíók problémáihoz. In: Bárány Attila, Dreska Gábor, Szovák Kornél (szerk.): Arcana tabularii. Tanulmányok Solymosi László tiszteletére I. kötet 187–198.

*Referátum: Hibetiünk-e az oklevélnarrációknak?*

## 8. OKTATÁS A KÖZÉPKORI MAGYAR KIRÁLYSÁGBAN – 2022. április 6.

Font Márta: A siker reménye és a kudarc okai. Egyetemalapítások a középkori Magyarországon. Per Aspera ad Astra 2017/1–2. 78–101.

G. Szende Katalin, Szabó Péter (szerk.): [A magyar iskola első évszázadai: 996-1526](#). Tárgykatalógus. Győr, 1996.

Kelényi Borbála: Magyarországi hallgatók mindennapjai a középkori Krakkói Egyetemeken. In: Draskóczy István, Varga Júlia, Zsidi Vimos (szerk.): Universitas – Historia. Tanulmányok a 70 éves Szögi László tiszteletére. Bp., 2018. 81–103.

*Referátum: Hallgatói mindennapok a középkori Krakkóban*

## 9. KÖZÉPKORI MAGYAR KÖNYVKULTÚRA – 2022. április 13.

Madas Edit - Monok István: [A könyvkultúra Magyarországon a kezdetektől 1730-ig](#). Bp., 1998.

Fábián Laura, Lovas Borbála, Haraszi Szabó Péter, Uhrin Dorottya szerk.: [A könyv és olvasója. A 14–16. századi könyvkultúra interdiszciplináris megvilágításban](#). Bp., 2018.

Novák Ádám: Hungarikák V. László gyámságának időszakából. In: Száműzetés, fogság, szabadulás a középkori és koraújkori Európában. Szerk. Bárány Attila – Pósnán László. Debrecen, 2021. Memoria Hungariae 13. 159–185.

[Bibliotheca Corvina Virtualis](#)

*Referátum: Mátyás király könyvtára*

## 10. FŐÚRI REPREZENTÁCIÓ – 2022. április 20.

Kurcz Ágnes: Lovagi kultúra Magyarországon a 13–14. században. Bp., 1988.

Neumann Tibor: [„Szinte királyi ház”. A Szapolyai-család reprezentációja, cím- és címerhasználata Mohács előtt](#). In: Fodor Pál, Varga Szabolcs szerk. (szerk.): Egy elfeledett magyar királyi dinasztia: a Szapolyaiak. Bp., 2020. 47–72.

Árvai Tünde: [Vallásos áhítat](#) és hatalmi reprezentáció a Garai családban. In: Böhm Gábor–Fedeles Tamás (szerk.): Mesterek és tanítványok. Tanulmányok a bölcsészettudományok területéről. Pécs, 2014. 81–105.

Kohári Gabriella: Reneszánsz konyha – középkori és reneszánsz ételek honlap ([publikációk](#))

*Referátum: Táplálkozási kultúra a középkori Magyar Királyságban*

## 11. ZÁRTHELYI DOLGOZAT – 2022. április 27.